

anal 385.34
socialista Pócs
1950/455

1955 OKT = 5

SZOCIALISTA POSTA

291

Ötéves Budapest postai hírlapszolgálat

November 1-én lesz öt éve, hogy kormányunk megbízásából a posta vette át a hírlapszolgálatot. Ez az évforduló öthónapi eltoldással Budapestre is vonatkozik. A főváros valamennyi hírlapterjesztésben érdekelt postahivatalánál **komoly eredményekkel biztató munkaverseny indult az évforduló tiszteletére.**

Új üzletágunk igen terjedelmes részben veszi ki szerepét a forgalmi szolgálatból, sőt az utóbbi időben jóval túlhaladta a forgalom bármely üzletágát.

Országos viszonylatban ennek a nagy forgalomnak mintegy egyharmad része Budapestre esik. Eppen ezért Budapest hírlapszolgálatának maradéktalan ellátására és biztosítására nagy gondot fordítottunk. Így volt ez a kezdetben is.

A féléves vidéki tapasztalat alapján 1951. április 1-vel a budapesti permvárosoknál vezettük be a postai hírlapszolgálatot. Ezzel párhuzamosan belterületen is hoztunk létre **kísérleti brigádokat a Budapest 62, Budapest—Keleti és Budapest 114-es hivataloknál.** Ezek a brigádok kezdetben még kisebb behatárolt területeken, csak az előfizetői példányok kézbesítésével foglalkoztak. **Postahivatali kezelésben ebben az időben 15 000 Szabad Nép, 1892 Népszava és 90 Szabad Ifjúság előfizetői példány volt.** (Az előfizetői példányok zöme és a teljes utcai árusítás még a Központi Hírlapiroda kezelésében volt.)

1951. augusztusában a Szabad Ifjúság napilap lett, terjesztését postahivatali szinten 4238 előfizetővel kezdtük.

Talán ezt az időszakot nevezhetjük **Budapesten a postai lapterjesztés bölcsőjének.** El kell ismerni, hogy a posta akkori szervezetében működő felügyelőhivatalok **úttörő munkát végeztek.**

1952. május 1-vel átvettük a KHI. kezelésében lévő összes egyéni előfizetők nyilvántartását. Lényegében tehát ezzel a lépéssel vettük át a postahivatalok teljesén az előfizetői (különkezelt) lapok kezelését. A lapok kézbesítését, a díjak beszédését, de egyúttal a megjelölt lapok fejlesztését elősegítő agitációs feladatokat is. Még el sem készültek a hivatalokban a helyiségek, még javában folyt a költözködés, de a díjbeszedésben alig volt fennakadás. Az előfizetők csak a hivatalos értesítőkön keresztül szereztek tudomást arról, hogy a hírlappal kapcsolatos ügyes-bajos kérdéseikkel már az érdekelt kerületi postahivatalhoz kell fordulniok. **Átkerült a kezelő személyzet is.** A történelmi hitelesség kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy nem valami szíves fogadtatásban részesültek. (Akkor még csak elképzelés volt, hogy a hivatal első hírlapfelelőse a hivatalvezető legyen.) A májusi átvétellel párhuzamosan jelentkezett **egy újabb feladat,** amelynek sikeres megoldása nem utolsó sorban a már posta létszámában levő hírlapkezelés, illetve postai kézbesítők jó munkájától függött. Ez a feladat a **Szabad Nép üzemi példányok házhozkézbesítésének megszervezése volt.** Budapesti viszonylatban ez jelentős időszak, mert az üzemi előfizetők nyilvántartásának apparátusa a házhozkézbesítési feladat elvégzése után még továbbra is a KHI kezelésében maradt. A **házhozkézbesítés megoldásával** a postahivataloknál az egyéni előfizetők száma **lényegesen megnőtt,** természetesen vele együtt a feladatok is.

1952-ben már 44 665 000 Szabad Népet, 2 292 000 Népszavát, 2 286 000 Szabad Ifjúságot, 229 000 Tartós Békét és 600 000 Új Világot terjesztettünk, nem említve a többi lapokat. Szükségszerűvé vált a nagyhivataloknál a **hírlapcsoportok megszervezése.** A fejlődés és helyzeti adottságok következtében az adminisztrációban — igen sok eltérés mutatkozott az országos érvényben levő szabályzattól. **De előtérbe helyezve a fejlesztési feladatokat,** a kezelés szigorú megszorításaitól bizonyos mértékben el kellett térni.

Az előfizetői példányok postai kezelésével lassan megindult a kezelésben az a tisztulási, a terjesztésben az a tapasztalatszerzési folyamat, amely Budapesten a jelentkező igények és méretet arányában előkészítette a hivatalokat a hírlapterjesztés, mint szakmai ág megismerésére és teljes átvételére. Hivatalaink, bár korlátozott

mértékben foglalkoztak lapárusítással, ténykedéseik inkább csak az előfizetői vonalra szorítkoztak. Ennek oka elsősorban az volt, hogy Budapest hírlapterjesztésében ezidőtájt még fennállott a kettősség. Ugyanis a megmaradt üzemi, előfizetői példányok adminisztrálása és kezelése, valamint az utcai árusítás (mintegy 500 áruossal!) a hivatalokra való fokozatos ráépítés elvének helyes alkalmazásával még a KHI kezelésében volt. Ez az állapot az akkor már előttünk álló fejlesztési feladatok maradéktalan megoldása miatt, de a terjesztési egységesítése érdekében is, gyorsabb ütemű átszervezést igényelt, amelyet fokozatosan meg is valósítottunk. **Szervezetünk és kezelésünk állandó tökéletesítése mellett, egy percre sem feledkezünk meg a terjesztésről.** Pl. Terjesztési munkánkban egyre nagyobb feladat elé állított bennünket a Budapesti Pártbizottság és a Fővárosi Tanács lapjának, az **Esti Budapestnek terjesztése 1952. április 1-től.** Az első nyolc hónapban **összesen 1 085 000 példányt terjesztettünk.** Csak összehasonlításként említem meg, hogy ebben az évben **egy havi terjesztett példányszám 1 460 000.** Mennyi szervezési munka, áldozatvállalás van a számok mögött.

A főváros területén a hírlapterjesztés végrehajtó szolgálatának **teljes egészében való átvétele az 1953-as évhez tűződik.** 1953. január hó 1-én a régi felügyelő hivatali szervezet helyett megalakult a Budapesti Főposta. Budapest egységes postaforgalmi vezetése és irányítása biztosítékul szolgált a hírlapszolgálat további beépítésére a posta szervezetébe.

1953. április 1-én átkerült a Központi Hírlapirodától az árusítási, majd ugyanez év októberében az üzemi előfizetői és üzemi árusítási osztály. A szervezési feladatok ilyen történelmi felsorolása nem tükröznék teljes mértékben a posta nagyfokú munkáját, ha nem említenénk meg azt, hogy a végrehajtó szolgálat ezen befejező ütemeinek átvételével a Főpostánál Nagybudapest viszonylatban **mintegy 880 állományon kívüli betétes lapkihordót és 500 árust vettünk át.** Ezek a számok méreteiben is kihangsúlyozzák a Főposta szervezetén belül a hírlapterjesztés kérdésének előtérbe helyezését és fontosságát. Az átvett feladatokkal párhuzamosan természetesen emelkedett már a terjesztett példányszám is.

1953-ban az **összes lapok terjesztett példányszáma meghaladta a 132 milliót.**

Az utcai lapárusítás maradéktalan biztosítása érdekében a Főposta hírlaposztályának hatáskörében **külön árusítási üzemet szerveztünk.** Ez a szervezési megoldás azonban nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Nem utolsósorban azért, mert az árusítási és postahivatali előfizetői terjesztés között kettősség volt. Az árusítási üzem sajnos, éppen káderösszetételénél fogva nem tudott beilleszkedni a postai hírlapterjesztés munkájába. Kiütközött a vezetők helytelen hozzáállása meg nem értése. A postai hírlapszolgálat, de általában a postai vezetés lebecsülésével **nem egy esetben akadályozták a terjesztést.** Sok esetben postai erkölcsbe ütköző ténykedésükkel elősegítették azokat a bomlasztó jelenségeket, amelyek kétségtelenül veszélyesebbé váltak volna akkor, ha a Főposta vezetősége ezt időben meg nem akadályozza.

Hovatovább **szükségszerűvé vált,** hogy Budapesten is, hasonlóan a többi igazgatóságához, illetve a vidéki postahivatalokhoz, **hivatali kezelésbe kell leadni az üzemi előfizetőket.** Szükségszerűvé vált a Főposta hírlapterjesztésének olyértelmű átszervezése, amelynél teljes mértékben kidomborodik az egyszemélyi felelősség, illetve az **egyszemélyes irányítás.** Gyakorlati élet tapasztalatai következtében alakult meg **1954. októberével a Budapesti Főposta Hírlapterjesztő Üzeme,** amely most már egységes, önálló üzemmé szervezve, egy kézbe foglalta a főváros lapterjesztési feladatainak irányítását.

Amilyen mértékben megváltozott az elmúlt 10 évben társadalmi rendünk, amilyen mértékben nőtt a munkásosztály vezető szerepe, olyan mértékben nőtt igénye a kultúra minden ága iránt, így a sajtó iránt is. Joggal elmondhatjuk, hogy a postai hírlapterjesztés átvétele óta,

a sajtóterjesztés terén vívott harcaink **folyamán soha még nem volt az olvasók száma ilyen nagy, mint most. Ez különösen vonatkozik Budapestre**, ahol a növekedés hatalmas számokkal mérhető le. Amíg 1953-ban 132 millió sajtóterméket terjesztettünk, addig ez a szám 1954-ben több mint 166 millióra emelkedett.

Az ötéves munka vázlatos ismertetésének méltó befejezésként meg kell említenünk azt, hogy a felsőbb szempontok átszervezéseinek megoldása mellett (előrefizetési szolgálat) végrehajtva mindenkor a gyakorlati élet által megkívánt szervezeti megoldásokat, sosem tévesztve szem elől a mindenkori terjesztési feladatokat, éppen példányszámtervének teljesítéséért a Hírlapterjesztő Üzem ez év II. negyedévében elnyerte az »Élüzem« címet. A Főposta ebben az évben 30—32 fontosabb lapjának tervét nemcsak globálisan, hanem 3—4 lap kivételével részleteiben is állandóan teljesíti. Ha az eltelt 8 hónap eredményeiből következtetéseket akarunk levonni, azt látjuk, hogy ebben az évben **ismét 12—14 millió példánnyal többet fogunk terjeszteni a múlt évinél.**

A példányszámok állandó fejlesztése mellett a budapesti postás dolgozók egy percre sem feledkeztek meg **a selejtsökkentés kötelességéről.** A túlzott hírlapsajtó már a múlté. A 24—26%-os remittenda, a többszázezer forintos üzemi kinnlevőség megszűnt. Nagy vonalakban már beszélhetünk a budapesti hivatalok hírlapkezelésé-

nek egységéről. Javult az előfizetői szolgálat. Elértük azt, hogy a korareggeli órákban a dolgozó asztalára biztosítjuk a napilapokat. Lassú ütemben, de kielégítően halad az utcai árusok fegyelmi magatartásának javulása is. Az eredményeket még hosszú oldalakon sorolhatnánk. Természetesen ezek mellett a feladatok is állandaón nőnek.

A kezelésben és a terjesztésnél szerzett újabb és újabb tapasztalatok segítenek bennünket a nagyobb és nagyobb feladatok megoldásánál. Tudomásul kell vennünk azt, hogy a hírlapterjesztésben sincs megállás. Újabb feladatokkal találkozunk, ezek megoldása ránknézve minden esetben kötelező.

Ne felejtjük el azt, hogy akkor, amikor a posta a lapterjesztés vonalán megoldja az eléje tűzött feladatokat, minden esetben egy-egy lépéssel viszi előre a szocialista sajtó terjesztését azon az úton, amelyet számára pártunk öt évvel ezelőtt kitűzött.

Budapesti hivatalvezetők, hírlapfelelősök, kantonkezelők, árusok, kézbesítők és a Hírlapterjesztő Üzem valamennyi dolgozó!

Méltóan ünnepeljük meg öt éves hírlapszolgálatunkat. Elért eredményeinket szilárdítsuk meg az évfordulóra tett szocialista munkaverseny felajánlásokkal. Vezessen bennünket pártunk irányítása, fűtsön bennünket a hírlapterjesztés szeretete.

Matuska István